

Мудофаа соҳасидаги ахборот-таҳлилий фаолиятнинг муаммолари

Джалилов А.М.

Замонавий мудофаа ахборот-таҳлилий фаолияти интеллектуал ва ижодий билимнинг ва маълумотларнинг қимматли билимга айланишини англатади. Бу ерда ахборот оқимларида ҳаракатланиш ва тегишли маълумотларни танлаш, шунингдек, ахборотни стратегик ресурс сифатида тан олиш ҳамда ахборот технологияларининг билимларни шакллантиришга таъсири бўйича таҳлилий ёндашувларга асосланган фаолият шакллари ишлаб чиқиш зарурлиги кўрсатилган. Умуман олганда, ахборот-таҳлилий фаолият Мудофаа соҳасининг ажралмас қисми ҳисобланади.

Шу сабабли тадқиқот иши доирасида тажрибалари ўрганилган хорижий давлатларнинг Мудофаа соҳасидаги ахборот-таҳлилий фаолиятлари қиёсий таҳлил қилинганда, Ўзбекистон Республикасида ҳам кўйидаги муаммолар ва муаммоларга таъсир кўсатаётган омиллар мавжудлиги аниқланди. Жумладан:

Биринчидан, бугунги кунда Мудофаа соҳасида ахборот-таҳлилий фаолият фақат вазирлик тасарруфидаги тегишли бўлинмалар томонидан амалга ошириляётганлиги, бироқ, ушбу бўлинмаларнинг ходимлари ва тузилмалари етарли даражада эмаслиги, бунда маълумотлар ҳажмининг кўпайишига қараб мос равишда мониторинг ҳамда бошқа ташкилий-техник воситаларни сафарбар қилиш чоралари етарли даражада кўрилмаётганлиги;

Мамлакатимизда таҳлил даргоҳлари сони кам ва уларнинг ҳам аксари давлат тасарруфида ёки давлат кўмагида ташкил этилган. Аммо марказларнинг барчаси ёки катта қисми ҳукумат буюртмасини бажариши, унинг қарашларини акс эттирмоқда.

Чунки “Ақл маркази”нинг асосий вазифаси жамоатчилик ҳамда давлат идораларига асосли, ишончли ва амалий аҳамиятга эга тадқиқотларни

тақдим этишдир. Бунинг учун эса муассаса нисбатан мустақил фаолият олиб бориши талаб этилади. Акс ҳолда, буюртма ижрочиси ўлароқ мафкуравий ва сиёсий мақсадларга мувофиқ тадқиқотлар билангина чекланиб қолиши мумкин бўлиб, бу эса нафақат жамоатчилик, балки буюртмачи, яъни давлат идорасининг ҳам манфаатларига зарар етказди.

Иккинчидан, Ўзбекистон қуролли кучлари, давлатнинг “Мудофаа доктранаси” ва “Ташқи сиёсий фаолияти концепцияси”даги тамойиллари асосида мудофаа соҳасида “содир этилган ёки қарши қаратилган таҳдидлар” шароитида ишлаш амалиёти мавжудлиги, бироқ замонавий таҳдидлар, мустақил давлатлар ўртасидаги конфликтлар ва жаҳон ишонч инқирози чуқурлашган бир вақтда, мудофаа соҳасидаги АТФни “превентив мудофаа” принципи асосида шакллантириш чоралари кўрилмаяпти;

Ваҳоланки, АҚШ, Россия ва бошқа йирик давлатлар ушбу тамойил асосида ишлаш режимига ўтган бўлиб, “превентив мудофаа”ни нормасидан турлича фойдаланиб келмоқда. Россия-Украина конфликтининг асосий сабаби ҳам айнан Россиянинг “превентив мудофаа” сиёсатига ўтганлиги билан боғлиқ.

Учинчидан, Мудофаа соҳасида АТФни амалга оширишда замонавий билимларга эга, узлуксиз кадрлар етказиб бериш занжири яратилмаган. Бунда Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлар Академиясида таҳлилчилар тайёрловчи курс ёки факультетнинг мавжуд эмаслиги ҳамда СТИБОМ ва бошқа шунга ўхшаши таҳлил марказларининг битирувчилари мавжуд талабни етарли даражада қоплай олмаслиги, таҳлилчи сифатида тамомлаган битирувчилар ҳам ижтимоий-таъминотнинг яхши эмаслиги сабабли бошқа хизмат бошқармаларига ўтиб кетиши;

Ўзбекистонда Мудофаа соҳасидаги таҳлилчиларни тайёрлаш мактаби яратилмаган, мавжуд ўқитиш услублари эса эскирган. Албатта, муайян давлатда фаолият юритаётган мутахассис бошқарув идоралари вакиллари кўйган талаб ҳамда вазифалар доирасида иш тутади. Аммо мазкур жиҳат мутахассис малакасини белгиловчи асосий мезон бўлмаслиги керак.

Шу билан бирга, олий ўқув билим юртларида ўқитиладиган назарий билимлар билан амалиётдаги ахборот-таҳлилий лавозимларда керак бўладиган кўникмалар ўртасида тафовут мавжуд. Ушбу бўшлиқни бартараф этиш ўз навбатида назарий билимларни амалий тажриба билан бирлаштирадиган индивидуал таълим ёндашувини талаб қилади. Айрим мамлакатлар АТФ соҳасида ходимларни тайёрлашда назарий билимлар ва амалий кўникмалар ўртасидаги тафовутни бартараф этиш учун турли стратегияларни амалга ошириб келмоқда.

АҚШда устоз-шогирд анъанаси ва ҳамкорлик дастурлари ёрдамида амалий кўникмаларни оширишга катта эътибор қаратиб келмоқда. Кўпгина ҳарбий олий ўқув билим юртлари талабалар учун амалий таълим имкониятларини тақдим этиш мақсадида давлат ва нодавлат ақл марказлари билан ҳамкорликни йўлга қўйган. Миллий хавфсизлик агентлиги ва Марказий разведка бошқармаси каби ҳарбий муассасалар реал ҳаётий воқеалар ҳамда амалий кўникмаларга алоҳида эътибор қаратган ҳолда махсус ахборот-таҳлилий фаолият ўқув дастурларини ишлаб чиққан.

Германия ўзининг дуал таълим тизими билан машҳур бўлиб, унда талабаларнинг вақтлари билим юртларида таҳсил олиш билан бирга иш жойларида амалиёт ўташ ўртасида тақсимланади. Бу модел талабаларнинг назарий билимлари билан бирга амалий кўникмаларини оширишга хизмат қилади.

Федерал разведка хизмати каби идоралар амалий машқлар ва симуляцияларни ўз ичига олган махсус разведка таҳлилинини ўқитиш дастурларини амалга оширади.

Буюк Британияда ҳарбий олий ўқув билим юртларида АТФни ўрганишни иш жойида ўқитиш билан бирлаштирган устоз-шогирдлик дастурларига сармоя киритган. Ушбу дастурлар маълумотлар таҳлили ва разведка каби турли соҳаларда мавжуд.

Билим юртлари кўпинча ўқув дастурларини ишлаб чиқиш учун таҳлилий марказлар билан ҳамкорлик қилади ҳамда талабаларга лойиҳалар ва амалиётлар орқали амалий тажриба олиш имкониятини беради.

Шу билан бирга, Ўзбекистонда Мудофаа соҳасидаги АТФда қуйидаги фундаментал муаммолар сақланиб қолмоқда:

биринчидан, маълумотларнинг кўплиги таҳлилчилар иш фаолиятига кўшимча юкламалар ортишига сабаб бўлмоқда, бу эса қимматли маълумотларни ўз вақтида аниқлашни қийинлаштиради. Маълумотларни йиғиш, таҳлил қилиш ва таҳдидларни аниқлаш учун илғор алгоритмлар ва воситаларни ишлаб чиқиш таҳлил жараёнини соддалаштириш учун муҳим аҳамиятга эга бўлмоқда;

иккинчидан, Мудофаа идоралари, разведка ҳамжамиятлари ва халқаро ҳамкорлар ўртасида самарали маълумот алмашиш ҳамда ҳамкорлик хавфсизликнинг мураккаб муаммоларини ҳал қилиш учун муҳим аҳамиятга эга. Мос келмайдиган тизимлар ва протоколлар каби тўсиқларни ўзаро ҳамкорликда бартараф этиш долзарблигича қолмоқда;

учинчидан, АТФда малакали таҳлилчилардан иборат етук кадрларни яратиш ахборот ва таҳлилий имкониятларни ошириш учун жуда муҳимдир. Таълим ва касбий ривожланиш дастурларига сармоя киритиш ривожланаётган таҳдидларга қарши курашиш учун истеъдодли кадрлар гуруҳини шакллантиришга ёрдам беради.

тўртинчидан, мудофаа ахборот таҳлилий фаолияти субъектларини моддий жиҳатдан етарли даражада таъминланмасдан келмоқда. Бу эса АТФни ташкилий ва ҳуқуқий ҳамда моддий жиҳатдан ортда қолишига сабаб бўлмоқда. Давлат буюджети доирасида Мудофаа соҳасига ажратилаётган маблағларнинг хорижий давлатларнинг АТФ билан шуғулланувчи бўлинмаларига ажратилаётган суммалари ўртасидаги йирик тафовутларнинг мавжудлиги;

Ҳар қандай турдаги ташкилотлар йилдан-йилга катта ҳажмдаги маълумотлардан фойдаланишнинг тобора кўпроқ усулларини қидирмоқда.

Бундан ташқари, маълумотлардан тезроқ натижа олишга интилаётган раҳбарлар томонидан реал вақтда таҳлилларга талаб ошмоқда. Буларнинг барчаси катта маълумотлар воситалари ва технологияларига катта сармоя киритмоқда. 2023 йил август ойидаги ҳисоботида IDC (The premier global market intelligence firm) жаҳон бозоридаги энг йирик разведка компанияси 2023 йилда катта маълумотлар ва таҳлилий тизимларга кутилаётган глобал харажатларни 215,7 миллиард долларга баҳолаган, бу ўтган йилга нисбатан 10,1 фоизга кўпдир. Шунингдек, у 2025 йилгача харажатлар йилига 12,8 фоизга ўсишини башорат қилган.

Шу билан, бир қаторда тадқиқот иши доирасида хориж давлатларида мудофаа соҳада АТФда бир қатор муаммолари борлиги, уларнинг ечимлари бўйича қуйидаги тизимли ишларни амалга оширганлигини кўриш мумкин:

Қозоғистон Республикаси. Кўпгина мамлакатларда бўлгани каби Қозоғистоннинг мудофаа соҳасидаги АТФда қатор муаммолар мавжуд бўлиб, ушбу муаммолар самарали қарорлар қабул қилиш, режалаштириш ва мудофаа қобилиятига таъсир кўрсатиши мумкин.

Хусусан, Қозоғистон мудофаа соҳасида АТФни ривожлантириш учун чегараланган молиявий ресурслар, янги технологияларнинг йўқлиги ва ўзлаштирилмаган илғор хорижий тажрибалар каби тўсиқларга дуч келмоқда. Экспертлар фикрича, юқоридагилар йиғилган ҳамда таҳлил қилинган маълумотларнинг сифати ва муаммонинг ўрганилганлик даражасига таъсир қилади.

Шунингдек, Мудофаа тизимлари ва ахборотни рақамлаштириш кучайиб бораётгани сабабли ахборотларни хавфсизлигини таъминлаш муҳим масалага айланиб бормоқда. Бузғунчилик, зарарли дастурлар ва турли даражадаги вируслар мудофаа маълумотларининг яхлитлиги ва махфийлигига таҳдид солади.

Шу билан бирга, Қозоғистоннинг хилма-хил маданий ва лингвистик ландшафти маълумот тўплаш ва таҳлил қилишда қийинчиликлар туғдириши мумкин. Тил тўсиқлари хорижий ахборот манбаларига кириш ва

уларни изоҳлашни қийинлаштириши, разведка маълумотларини баҳолашнинг кенглиги ва аниқлигини чеклаши мумкин.

Бундан ташқари, Қозоғистоннинг Марказий Осиёдаги стратегик жойлашуви уни турли геосиёсий динамика ва хавфсизликка таҳдидларга дучор қилади. Мураккаб минтақавий муаммоларни таҳлил қилиш ва қўшни давлатлар ҳамда бошқа минтақавий ўйинчиларнинг ниятларини тушуниш мураккаб таҳлилий кўникмаларни талаб қилади.

Шуни таъкидлаш жоизки, малакали таҳлилчиларни тайёрлаш ва сақлаб қолиш жуда қийин бўлиши мумкин. Қозоғистон бошқа секторларнинг рақобати ёки хориждаги имкониятлар туфайли харбий разведка иқтидорларини жалб қилиш ва сақлаб қолишда қийинчиликларга дуч келиши мумкин.

Яна бир муаммо, ахборот ва таҳлилий фаолиятнинг самарадорлиги кўп жиҳатдан маълумотларни йиғиш, қайта ишлаш ва таҳлил қилиш учун технологик инфратузилмага боғлиқ. Тегишли инфратузилмани таъминлаш ва технологик ютуқларга риоя қилиш, айниқса, узоқ ёки кам ривожланган худудларда қийин бўлиши мумкин.

Таъкидлаш жоизки, самарали АТФ кўпинча турли давлат идоралари, харбий соҳалар ва халқаро ҳамкорлар ўртасида мувофиқлаштириш ва ҳамкорликни талаб қилади. Махфий маълумотларни ҳимоя қилиш билан бирга, узлуксиз мувофиқлаштириш ва ахборот алмашинувини таъминлаш қийин бўлиши мумкин ва мустаҳкам механизмлар ва протоколларни талаб қилади.

Шу билан бир қаторда, ахборот уруши даврида аниқ маълумот, ёлғон маълумот ва дезинформация ўртасидаги фарқ жуда муҳимдир. Қозоғистон мудофаа сектори идрокларни манипуляция қилишга ва низо келтириб чиқаришга қаратилган ёлғон маълумотлар ва ташвиқотларни аниқлаш ва уларга қарши курашиш муаммосини ҳал қилиши керак.

Бирок, ушбу муаммоларни ҳал қилиш технология, кадрлар тайёрлаш, халқаро ҳамкорлик ва стратегик ҳамкорликка сармоя киритишни ўз ичига

олган кўп қиррали ёндашувни талаб қилади. Ушбу муаммоларни ҳал қилиш орқали Қозоғистон ўзининг ахборот ва таҳлилий имкониятларини кенгайтириб, тобора мураккаблашиб бораётган хавфсизлик муҳитида мудофаа позициясини мустаҳкамлаши мумкин.

Шу билан биргаликда Қозоғистонда мудофаа ва хавфсизлик соҳасида АТФда бир қатор муаммоларни кўриш мумкин. Яъни:

Ҳукумат назорати: Қозоғистонда турли соҳаларни, жумладан, мудофаа ва хавфсизликни қаттиқ назорат қилувчи кучли марказлашган ҳукумат мавжуд. Бу назорат мустақил таҳлил марказларининг шаклланиши ва фаолиятини чеклаб қўйиши ҳамда ҳукумат уларни ўз ҳокимиятига потенциал таҳдид ёки норозилик манбалари сифатида қабул қилиши мумкин.

Молиявий етишмаслик: таҳлил марказини ташкил этиш ва уни кўллаб-қувватлаш катта молиявий ресурсларни талаб қилади. Ресурслар чекланган ёки бошқа устуворликларга йўналтирилиши мумкин бўлган Қозоғистонда мудофаа ва хавфсизлик соҳасидаги мустақил тадқиқот институтларини молиялаштириш етишмаслиги мумкин.

Тажриба ва салоҳият: Мудофаа ва хавфсизлик масалалари бўйича кучли экспертлар жамоасини шакллантириш таҳлил марказининг ишончлилиги ва самарадорлиги учун жуда муҳимдир. Қозоғистон бошқа соҳалар билан рақобат ёки “миянинг кўчиши” туфайли ушбу соҳалардаги энг яхши иқтидорларни жалб қилиш ва уларни сақлаб қолишда қийинчиликларга дуч дуч келмоқда.

Сиёсий вазият: Қозоғистондаги сиёсий муҳит мудофаа ва хавфсизлик масалалари бўйича эркин фикр алмашиш ва очиқ мунозаралар учун қулай эмас. Бу шахслар ҳамда ташкилотларни ушбу соҳаларда мустақил тадқиқот ва таҳлиллар билан шуғулланишига йўқ қўймайди.

Хавфсизлик масалалари: Мудофаа ва хавфсизлик масалаларининг нозик хусусиятини ҳисобга олган ҳолда, ушбу мавзуларни очиқ муҳокама қилиш ва тадқиқ қилиш билан боғлиқ бўлиши мумкин бўлган хавфлар

ҳақида хавотирлар пайдо бўлиши мумкин. Бу Қозоғистонда муҳофаа ва хавфсизлик масалаларига йўналтирилган таҳлил марказлари ташкил этилишига янада тўсқинлик қилади.

Ушбу муаммоларни ҳал қилиш, эҳтимол, кўпроқ сўз эркинлигини таъминлаш, тадқиқот ва ишланмаларга сармоя киритишни рағбатлантириш ҳамда янада очик ва шаффоф сиёсий муҳитни таъминлашга қаратилган сиёсий, ижтимоий ёки иқтисодий ислоҳотларнинг комбинациясини талаб қилади.

Тожикистон Республикаси. Мамлакатда технологик инфратузилманинг ривожланмаганлиги, жумладан, эскирган ускуналар ва интернетга етарли даражада уланмаганлиги муҳофаа соҳасидаги ахборот-таҳлилий фаолиятда ўз вақтида ва аниқ маълумотларни йиғиш ва тарқатишни чекланишига олиб келади.

Бу ўз навбатида реал вақтда қарор қабул қилиш ва вазиятдан хабардор бўлишда ўз таъсирини кўрсатади. Такидлаш жоизки, муҳофаани самарали режалаштириш ва хавфларни баҳолашда АТФ билан боғлиқ маълумотларни йиғиш ҳамда таҳлил қилиш бўйича тажрибага эга бўлган ходимлар билан таъминлаши керак. Бу соҳада малакали мутахассисларни тайёрлаш ва сақлаб қолишда молиявий таъминот билан бирга бошқа тармоқларнинг рақобати каби омилларни ҳисобга олиш керак бўлади.

Турли муҳофаа идоралари ва халқаро ҳамкорлар ўртасида маълумот ва разведка маълумотларини алмашишнинг самарасиз механизмлари хавфсизликка таҳдидларни самарали ҳал қилиш бўйича биргаликдаги саъй-ҳаракатларга тўсқинлик қилиши мумкин. Мувофиқлаштиришнинг етарли бўлмаслиги ёки алоқа бўшлиқларига олиб келиши мумкин, бу муҳофаа амалиётларининг умумий самарадорлигини пасайтиради.

Тожикистоннинг кўп тилли муҳити, ахборот ва таҳлилий фаолият учун, айниқса, маълумотларни йиғиш, таҳлил қилиш ва қўллаш нуқтаи назаридан қийинчиликлар туғдиради. Тил тўсиқлари маҳаллий ҳамда халқаро миқёсда самарали мулоқот ва ҳамкорликка тўсқинлик қилиш эҳтимоли мавжуд.

Сиёсий беқарорлик ёки минтақавий можаролар Тожикистон мудофаа секторидаги АТФ самарадорлигига таъсир қилиши, ресурсларни йўналтириши, институционал салоҳиятга путур етказиши ва хавфсизликка таҳдидларнинг мураккаблигини ошириши мумкин. Беқарорлик мудофаа қобилятини мустаҳкамлаш билан бирга ахборот алмашиш бўйича халқаро ҳамкорлик саъй-ҳаракатларини ҳам заифлаштириши мумкин.

Ушбу муаммоларни ҳал қилиш технологик инфратузилмага сармоя киритиш, киберхавфсизлик чораларини кучайтириш, ахборот алмашиш механизмларини такомиллаштириш, ҳарбий тайёргарлик ва таълим дастурларига сармоя киритиш, минтақавий ёки халқаро ҳамкорликни ривожлантириш бўйича биргаликдаги саъй-ҳаракатларни талаб қилади. Ушбу муаммоларни ҳал қилиш орқали Тожикистон мудофаа соҳасидаги ахборот ва таҳлилий салоҳиятини мустаҳкамлаши ва миллий хавфсизлик манфаатларини яхшироқ ҳимоя қилиши мумкин.

Бугунги шиддат билан ривожланаётган геосиёсий вазиятда ахборот-таҳлилий фаолиятнинг мудофаа соҳасидаги аҳамияти ортиб бормоқда. Технологиянинг ривожланиши, маълумотлар манбаларининг кўпайиши ва янги таҳдидларнинг пайдо бўлиши билан мудофаа ташкилотлари миллий хавфсизлик манфаатларини ҳимоя қилиш учун *маълумотларни самарали йиғиш, таҳлил қилиш ва қўллашда бир қатор муаммоларга дуч келишмоқда.*

Мудофаа соҳасидаги АТФ кенг кўламли функцияларни, жумладан, қимматли маълумотларини тўплаш, таҳдидларни баҳолаш, стратегик режалаштириш ва қарорларни қўллаб-қувватлашни ўз ичига олади. Бу фаолиятлар турли манбаларга таянади, жумладан, агентуравий разведка (HUMINT), радиоэлектрон разведка (SIGINT), геофазовий разведка (GEOINT), очиқ манбалар разведкаси (OSINT) ва бошқалар. Бу манбаларнинг интеграцияси мудофаа ташкилотлари учун ҳам имкониятлар, ҳам муаммоларни келтириб чиқаради.

Мудофаа идоралари олдида турган асосий муаммолардан бири бугунги рақамли асрда маълумотларнинг катта ҳажми ва тезлигидир. Катта маълумотлар ҳажмининг пайдо бўлиши, кузатув тизимлари ва ижтимоий медиа платформаларининг кўпайиши билан биргаликда мудофаа таҳлилчилари учун мавжуд бўлган маълумотлар миқдорининг жадал ўсишига олиб келди.

Бундан ташқари, замонавий таҳдидларнинг табиати ўзгариб, душман томон ўз мақсадларига эришиш учун ассиметрик тактикалар, ахборот урушлари ва дезинформация кампанияларидан фойдаланмоқда. Ушбу таҳдидлар мудофаа ташкилотларидан ўзларининг АТФ имкониятларини тенг равишда мослаштиришни, юзага келадиган хавф ва таҳдидлардан олдинда туришни талаб қилади.

Хусусан, технологиянинг жадал ривожланиши ахборот маконини доимий равишда ўзгартириб келмоқда. АТФни самарали амалга оширувчи, талаб даражасидаги ва рақобатбардош мутахассисларни тайёрлаш уларнинг касбий фаолиятида замонавий ахборот технологияларидан фойдаланишга шайлиги билан боғлиқ. Шу боис таълим жараёнида ёш кадрларнинг АТФга тайёргарлигини шакллантиришни таъминлайдиган ташкилий-педагогик шарт-шароитлар мажмуасини яратиш, ўқув жараёни самарадорлигини оширишда муҳим аҳамиятга эга. Бу ривожланаётган воситалар ва техникалар билан ҳамнафас бўлиш учун ўқув дастурларини доимий равишда янгилашни талаб қилмоқда.

Маълумотлар оқимининг юқори суратларда ўсиши туфайли таҳлилчилар кўпинча катта ҳажмдаги маълумотларни самарали қайта ишлаш муаммосига дуч келишади. Ўқув дастурлари таҳлилчиларга ушбу маълумотлар оқими билан натижавий курашишга ёрдам бериши учун фойдали маълумотларни бошқариш ва таҳлил қилиш усулларини ўргатиши керак бўлади.

Бундан ташқари АТФ кўпинча мураккаб маълумотлар тўплами билан ишлашни ва ноаниқ ёки қарама-қарши маълумотларни тушунишни ўз ичига

олади. Таълим дастурлари таҳлилчиларга бундай муаммоларни ҳал қилиш имконини берадиган танқидий фикрлаш, муаммоларни ҳал қилиш ҳамда таҳлилий кўникмаларни ривожлантиришга қаратилган бўлиши лозим.

Шу билан бирга, АТФ кўпинча махфий маълумотларни қайта ишлашдан иборат бўлиб, бу эса мудофаа ва хавфсизлик соҳаларини жиддий муаммога айлантиради. Ўқув дастурлари таҳлилчиларнинг маълумотларни потенциал таҳдидлардан ҳимоя қилишга тайёр бўлишини таъминлаш учун замонавий конфликтлар, таҳдид ва таҳликаларнинг илғор амалиётлари бўйича модулларни ўз ичига олиши керак бўлади.

Ушбу муаммоларни бартараф қилиш орқали АТФни ўқитиш тизимлари самарадорлигига эришиш мумкин, таҳлилчилар бугунги ахборот майдонида муваффақият қозониши учун зарур бўлган кўникма ва билимлар билан жиҳозланиши таъминланади.

Бундан ташқари, АТФ соҳасида вазирлик ва идораларнинг ўзаро ҳамкорлиги ўз навбатида муаммоларни келтириб чиқариши мумкин. Вазирлик ва идоралар аксарият ҳолларда чекланган алоқа ва ҳамкорлик билан тарқоқ ҳолда фаолият олиб боради.

Бюрократик тўсиқлар ахборот алмашинувини секинлаштириши ёки қийинлаштириши мумкин. Томонлар ўртасида махфий маълумотлар алмашинуви маълумотлар хавфсизлиги билан боғлиқ хавотирли масалаларни келтириб чиқаради. Вазирлик ва идоралар ўртасида рақобатнинг мавжуд бўлиши, бу уларнинг ҳамкорликдаги АТФ ҳаракатларини мувофиқлаштиришни қийинлаштиради.

Бундан ташқари, мудофаа соҳасида АТФни молиялаштириш билан боғлиқ муаммолар мавжуд. Яъни, айрим давлат идораларининг АТФни молиялаштириш манбалари қонунда белгилаб берилмаган. Натижада, бирор бир давлат идораси раҳбари мустақил тадқиқот ўтказиш учун давлат ёки нодавлат секторга бюджет маблағларидан ўтказиш имкони чекланган. Бундай ёндашув давлат ва жамият ҳаётига тегишли муҳим масалалар юзасидан реал ҳолатни баҳолаш имконини бермайди.

Ходимлар ва технология каби чекланган ресурслар самарали ҳамкорликни йўлга қўйиш ҳамда ахборот алмашишга тўсқинлик қилиши мумкин.

Хусусан хориж тажрибасига эътибор қаратсак, АҚШда давлат ташкилотларининг йиллик бюджетига ҳар йили “таҳлил фаолиятини молиялаштириш” деган алоҳида банд киритилади.

Маълумотлар тузилиши, методологиялари ва таҳлилий воситалардаги фарқлар бардавом ҳамкорликда ишлашга тўсқинлик қилади.

Янги жараёнлар ва технологияларни қўллашни истамаслик ёки қаршилик қилиш АТФда ҳамкорликни кучайтиришга тўсқинлик қилиши мумкин.